

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม

ฟังธรรมคือสัจธรรม สัจธรรมคือสัจธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ประพฤติปฏิบัติได้แล้วในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ต้องมีเหตุ มีเหตุ
อัสวักขยญาณไง มัชฌิมาปฏิปทา คือเหตุ แต่เหตุที่การกระทำ เหตุที่การกระทำ เวลา
ครูบาอาจารย์สอนก็สอนที่การกระทำ สอนที่เหตุ นั่น แต่ถ้าได้ความจริงขึ้นมาแล้วเป็น
คุณธรรมอันนั้น เห็นไหม มันเหนือโลก เหนือสงสาร

อรรถัตตมรรค อรรถัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ มรรค ๔ ผล ๔ อรรถัตตมรรค อรรถัตตผล ยังไม่ใช่
นิพพาน เวลานิพพานขึ้นไปแล้ว มันสิ้นกิเลสไปแล้ว นิพพาน นั่นนะคุณธรรม สัจจะความจริง
อันนั้น ถ้าสัจจะความจริงอันนั้น มันเหนือโลก เหนืออวิชฺฐะ ไม่มีสิ่งใดเข้าไปเผชิญสิ่งนั้นได้ ไม่มี
ใครเข้าไปกระทบกับสิ่งนั้นได้ สิ่งนั้นมีคุณค่า มีความมหัศจรรย์มาก แล้วมหัศจรรย์มากมันมา
จากไหน มันมาจากโคลนตมไง ดอกบัวเกิดจากโคลนตม ดอกบัวเกิดจากโคลนตม

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเรา เราเกิดมา คนเกิดมาจากมดลูก จากไข่ จากน้ำคร่ำ แต่เวลา
เกิดมาแล้ว เกิดเป็นมนุษย์ สิ่งที่เป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แต่หัวใจที่
ยิ่งใหญ่ นั่น หัวใจที่ยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นมานั้น ถ้าเกิดขึ้นมาแล้วถ้ามีสัจจะมีความจริงขึ้นมามันจะมี
อำนาจวาสนา ย้อนกลับมาที่นี้ โลกุตตรปัญญาเป็นปัญญาจากภายใน เป็นปัญญาจากอำนาจ
วาสนาบารมี มันไม่ใช่ปัญญาทางโลกๆ หรือ

ปัญญาทางโลกๆ เห็นไหม คุณสิจักรพรรดิ จักรพรรดินั้นนะ ท่านมีปัญญามากน้อยขนาด
ไหน โลกียปัญญาๆ จะสูงส่งขนาดไหนมันก็เป็นโลกียปัญญา ปัญญาที่ต่ำต้อย ปัญญาที่มีดีที่
มันก็เป็นเรื่องของโลก มันก็อัปจน ปัญญาที่มันฉลาดมากมายขนาดไหน มันก็กว้างแต่เรื่องโลก
ขึ้นมาไง เรื่องโลกคือสมบัติสาธารณะ สมบัติของโลกนี้

แต่เราเกิดมา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาจากโลกนี้ เกิดมาจากวิภวภูติ เกิดมาจากผลเวรผลกรรม เกิดมาจากน้ำคร่ำ กำเนิด ๔ ในครรภ์ ไม่ใช่ ในน้ำคร่ำ ในโอบปาดิกะ แต่เวลามันมีอำนาจวาสนาขึ้นมา เห็นไหม เวลามันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ผ่องแผ้ว ปัญญาที่มีการกระทำอันนั้น สิ่งที่มีความมหัศจรรย์อันนี้มันเกิดจากการกระทำของคน มันเกิดจากการกระทำในหัวใจนี่เป็นการกระทำขึ้นมา

ถ้าไม่มีการกระทำขึ้นมา เห็นไหม มันหมักหมมอยู่กับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันหมักหมมอยู่กับหัวใจ มันหมักหมมอยู่กับตัณหาในหัวใจอันนั้น ถ้าหมักหมมอยู่กับตัณหาในหัวใจอันนั้น แต่มันคิดของมันไง มันคิดว่า “โลกุตตระ โลภียะ” ไม่ต้องพูดหรอก ความจริงมันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาเป็นปัจเจกตัง เป็นสันทิฏฐิโก

แล้วถ้าคนที่เป็นความจริงขึ้นมาแล้วมันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์จนขนาดว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ” คือว่าพุทธปัญญา ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ขนาดนั้น ยังอธิบายให้เราเข้าใจไม่ได้ ใจเราเข้าไปไม่ได้ ใจเราเข้าไปไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเป็นผู้ชี้ทางไง เป็นผู้ชี้ทางบอก เป็นวิธีการกระทำ แล้วดูคนที่มีอำนาจวาสนาบารมีหรือไม่

ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาบารมี เวลาอนุပ္พพิทถา เวลาคนที่ยังไม่มีพื้นฐานที่จะเข้าใจไม่ได้ เข้าใจไม่ได้ ถ้าเข้าใจไม่ได้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้ทำการเสียสละ การฝึกฝน ขึ้นมาก่อน การเสียสละๆ การเสียสละขึ้นมา คนที่เสียสละขึ้นมาจิตใจมันเปิดกว้าง มันเหมือนกับเรายอมรับความเห็นต่าง ยอมรับฟังต่างๆ มันเปิดกว้าง เปิดกว้าง ถ้ามันไม่เปิดกว้าง “เราปล่อยวางหมดแล้วแหละ ไม่มีตัวของกู” ก็มึงนะคือกู ไม่มีตัวของกูใครเป็นคนพูด ไม่มีตัวของกูคือกู

แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงไม่แอะเลย แอะไม่ได้ นี่พูดถึงเป็นความจริงนะ แอะขึ้นมาเป็นสมมุติทั้งสิ้น มันวิมุติมันพ้นจากวิภวภูติไปแล้ว มันเป็นความจริงอันนั้น เป็นความจริงอันนั้น นั่นคือสังขธรรมที่ความเป็นจริง แล้วเราก็ปรารถนาตรงนั้นไง เวลาปรารถนาตรงนั้นขึ้นมา เรามีอำนาจวาสนาหรือไม่ ถ้ามีอำนาจวาสนา **ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือปัญญาทวนกระแส ไม่ใช่ไปตามกระแส** ใจที่ไม่ทันอยู่นั้นมันตามกระแสทั้งนั้น มันคือกระแสทั้งนั้นนะ

เวลาพูดออกมา เห็นใหม่ หลวงตาถึงบอกว่า **มันเป็นกิริยา ธรรมและวินัยเป็นกิริยา ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นกิริยา กิริยาที่ออกมาจากหัวใจ ที่เป็นธรรมแล้ว หัวใจที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันเป็นสังขธรรม มันเป็นความจริง** แต่แสดงออกมาเป็นกิริยาทั้งนั้นนะ แล้วก็วิเคราะห์ วิจัย วิเคราะห์ วิจัย

แต่ถ้าเป็นความจริงมันทะลุปรุโปร่ง สิ่งนั้นมันเป็นหนทาง มรรคคือหนทาง **มคฺโค** ทางอันเอก แล้วถ้า**มคฺโค**ทางอันเอก ถ้ามรรคเป็นความจริงขึ้นมาแล้วมันเป็นประโยชน์กับเรา

ถ้ามันยังไม่เป็นประโยชน์กับเรา เราก็ยังสร้างสม เพราะเราเชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าใครมีความเชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นรัตนตรัยนะ แม้แต่ทางโลกๆ เวลาสิ่งที่มีกิริยา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเรามาตริกริ เราพิจารณาของเราเนะ เออ! เฮ้ย! มันก็จริงๆ เนาะ เราโง่เอง เราโง่เอง มันก็คือพื้นฐานปัญญาของเราเป็นโลกียะเป็นของโลกๆ ใจ แต่ตริกริในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสถใจ มันก็เข้าใจได้ มันก็ปล่อยวางได้ มันก็มีความสุขได้

ความปล่อยวางๆ ปล่อยวางก็ปล่อยวางชั่วคราวนี่ไง ถ้าปล่อยวางเป็นสังขจะความจริงนะ นี่ไงปัญญาอบรมสมาธิทั้งนั้นนะ นี่คือสมถะทั้งนั้นนะ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมถะทั้งนั้นนะ สมถะคือมันปล่อยวางเข้ามา มันเป็นตัวของมันเองเป็นสมถะ เป็นสมถะคือปล่อยวาง ปล่อยวาง ถ้าปล่อยวางมากขึ้น แล้วเป็นสมาธิเป็นอย่างไร

สมาธิยังไม่รู้จัก ถ้าสมาธิไม่รู้จักมันมาแบ่งแยกสมาธิได้อย่างไร สมาธิใจ อจินไตย ๔ ฌานเป็นอจินไตย อจินไตย วาสนาของคนมันแตกต่างกัน วาสนาของคนนะ คนที่มีบุญที่ยิ่งใหญ่ เวลาทำสิ่งใดนะมันมหัศจรรย์ สิ่งที่ว่าเวลาเป็นสมาธิแล้วไปเหาะเหินเดินฟ้าอยู่บนอากาศ นั่นนะผู้ที่มีอำนาจวาสนา จิตที่คึกจิตที่คะนอง นั่นมันเป็นอำนาจวาสนาของเขา

ไถ้ของเราภาวนาไปแล้วไปแล้ว ภาวนาไปแล้วไปแล้วให้มันสงบเถอะ ขอให้มันเป็นความจริงเถอะ ถ้าเป็นความจริงจะมากน้อยขนาดไหนก็เป็นความจริงของเรา ไม่ใช่บอกว่าไถ้พวกที่เหาะเหินเดินฟ้านั้นผิดทั้งหมด มันต้องเป็นแบบเรานี่ แบบเรานี่ แบบเราก็แบบคนที่ทุกข์ขี้ยากไถ้แบบคนที่ไม่มีอำนาจวาสนาไถ้

ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเขาทำขนาดไหน เขาก็ดูแลหัวใจของเขาได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ไม่มีสมาธิเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาไม่ได้ แล้วยิ่งมโหฬารอยู่กับตำรับตำราอย่างนี้เป็นไปไม่ได้ ยิ่งยังซื่ออยู่ในพระไตรปิฎกอย่างนี้ เพราะถ้าไม่อ้างพระไตรปิฎกพูดอะไรไม่เป็นหรอก เพราะความรู้ความจริงมันไม่มีใจ องค์ความรู้ไม่มี รู้ถึงสัมมาสมาธิก็ไม่รู้ รู้ถึงปัญญาก็ไม่รู้ ก็เลยกลายเป็นลิงพันแหไปไง เป็นอย่างนั้น แล้วพลิกไปพลิกมาไม่มีสัจจะความจริง คนที่ไม่มีอำนาจวาสนาเกิดมาเพื่อทำลายตน

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนานะ สิ่งใดที่มันเกิดขึ้นเป็นปัจเจกตั้ง สันติปฏิญญา แล้วเวลาไม่รู้พูดไม่ได้ ไม่เห็นพูดไม่ได้ ถ้ารู้ถ้าเห็นขึ้นมา ขนาดรู้เห็นยังพูดออกมาเป็นสมมุติได้ยาก ถ้าเป็นสมมุติได้ยาก ผู้ที่ผ่านมาแล้ว ครูบาอาจารย์ที่ผ่านมาแล้ว เอ้อะ! ไม่ต้องพูด ไม่ต้องพูด รู้แล้ว เข้าใจ แล้วเข้าใจแล้วทำอย่างไรต่อไป ก้าวหน้าต่อไป ก้าวหน้าต่อไป

คนแก้จิต แก้จิต แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ แต่ไม่มีใครแก้ มันแก้ในสมมุติ ดินสอ มันแก้กันในตัวเราเอง เอาตำรา มัน**ธมฺมสากัจฉา** **เอตมฺมมฺกฺลฺมฺตฺตมฺ** คนที่มีคุณธรรมนะพูดคำเดียวเท่านั้นนะ เขาไม่เยิ่นเย้อไม่อะไร เยิ่นเย้อน้ำท่วมทุ่ง แล้วไม่มีความจริงแม้แต่เล็กน้อย

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เป็นความจริงที่เอาจัง ฉะนั้นเวลาเรามาวัดมาวา เราก็มาสร้างบุญกุศลกับหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้ถ้ามันมีการกระทำของมันขึ้นมา มันเข้มแข็งของมันขึ้นมา มันกระทำขึ้นมา เห็นใหม่ มีสิ่งใดขึ้นมาแล้วมันก็ไม่แตกตื่นไปกับเขา

ถ้าโรคระบาด โรคระบาดมันเป็นคราวไร มันเป็นครั้งเป็นคราวขึ้นมา ความเป็นจริงของโลก สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง แล้วมันแปรสภาพของมันไปตามความจริงของมัน แล้วคนที่มีอำนาจวาสนาหรือไม่ มีจิตใจหรือไม่ เข้มแข็งหรือไม่ แล้วเราถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราแก้ไขของเรา เราแก้ไขของเรา เวลาโรคระบาด ไม่ใช่ว่าคนดีหรือคนชั่ว ระบาดแต่คนชั่ว คนดีไม่ระบาด เวลาโรคระบาดขึ้นมาไม่มีดีและชั่ว มันระบาดไปหมด

แล้วมันอยู่ที่คนที่ปัญญาเล็กน้อยแค่ไหน ถ้ามีปัญญาเล็กน้อยแค่ไหน แล้วไม่ตื่นตูมไป ยิ่งตื่นตูมยิ่งเครียด ยิ่งตื่นตูมยิ่งทำให้ร่างกายอ่อนแอ แล้วยิ่งจะรักษาตนเองรักษาได้ยากไป ถ้ามีสติปัญญา มันก็เป็นอย่างนี้ เราไม่ตื่นเต้น ไม่ประมาทกับชีวิต แล้วรักษาของเรา เวลามันจะ

ระบาค คนอยู่ในสถานที่ที่โรคระบาคมันก็ไม่เป็น ไม่เป็น มันจ้งหวะและโอกาสมันไม่มี สิ่งที่มีเหตุการณให้พลิกผันไปว่าเราอดพ้นออกไปได้ ด้วยสติ ด้วยปัญญาของเรา

เราทำของเราด้วยสติปัญญา ไม่ใช่การเห็นแก่ตัว ว่าเห็นแก่ตัว เราอยู่ในท่ามกลาง เราเห็นแก่ตัวตรงไหน เรามีสติปัญญาต่างหาก ใครเห็นแก่ตัว เราไม่เห็นแก่ตัว มันเว้นใคร มันไม่เว้นใครหรอก มันคนยิ่งประมาท ยิ่งเดินเล่อ ยิ่งไม่มีการปกป้องตัวเอง มันยิ่งเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย มันเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ถ้ามันเป็นความจริงเรามีสติปัญญาของเรา เรายังรักษาของเรา เราไม่ประมาท แล้วเรา รักษา เราดูแลด้วยสติด้วยปัญญาของเรา มันเป็นไปโดยสัจจะความจริงใจ มันไม่ไว้หน้าใคร ทั้งสิ้น ทั้งคนดี ทั้งคนเลว ทั้งคนรวยและคนจน คนเหมือนคน มันไม่เคยไว้หน้าใครเลย มันระบาคไปตามธรรมชาติของมัน แล้วยิ่งคนที่อ่อนแอ คนที่ประมาทมันยิ่งยี้มเลย มันกั๊กมือเรียกเลยเข้าไปจ้านกับมันทั้งสิ้น

แต่ถ้าเรา เห็นไหม เราเกิดมา ภัยพิบัติมันเกิดขึ้นเรารู้เราก็เห็น ถ้าเรารู้ก็เห็นขึ้นมา เราจะปกป้องตนเองของเราอย่างไร เราจะดูแลอย่างไร นี่พูดถึงการปกป้องดูแลด้วยโรคระบาคด้วยภายนอกนะ นี่สิ่งที่รู้ได้ทางวิชาการ สองกล้องเห็น ก็เลสมันสองกล้องไม่เห็นนะ แล้วเวลามันหลอกมันล่อ ไอ้โฮ! มันหอมหวานไปหมดละ มันหอมหวาน อยากให้คนเคารพนบนอบ มันไร้สาระ มันไร้สาระ

เวลาหลวงตาท่านพูดเลย เราประพฤติปฏิบัติมาแล้วนะ แต่เวลาจะช่วยโลกเราต้องลงไปคลุกขี้ ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง ความขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลงมันแรงขั้บตันไง คนจะคิดได้จะมีปัญญาได้ มันต้องมีแรงขั้บตัน ถ้าแรงขั้บตัน ขั้บตันเป็นขี้ แต่ต้องการจะสงเคราะห์โลก มันต้องลงไปคลุกขี้คลุกขี้แล้วเรามีจุดยืนของตน

เพราะคนเรานะ คนที่มันขาดแคลน คนที่มันอยู่ภายนอก มันก็ตะเกียกตะกายเข้ามา เวลาตะเกียกตะกายเข้ามา มาอยู่วงใน ถ้าวงในมันยังมีขี้มากมายมหาศาล มันก็ข้อฉลของมัน ท่านก็ต้องพิจารณา ต้องแก้ไขของท่าน ด้วยสติด้วยปัญญาของท่านไป เพื่อให้โครงการนี้ลุล่วงไปด้วยดี ถ้าลุล่วงไปด้วยดี นี่ผู้ฉลาด ผู้ที่มีปัญญา แม้แต่คลุกขี้ต้องบริหารขี้

แต่ถ้าบริหารกิเลสละ ท่านถึงได้บอก เราเสียสละถึง ๒ คราว คราวหนึ่งคือคราวที่ต่อสู้กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน ท่านสละชีวิตเพื่อเอาชนะกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน แล้วท่านเป็นมนุษย์ เกิดในพระพุทธศาสนา เกิดในประเทศไทย สังคมไทยมีปัญหาขึ้นมา นั่นท่านเสียสละชีวิตอีกทีหนึ่งลงไปคลุกกับขี้ ทุ้งๆ ที่รู้ ทุ้งๆ ที่มีปัญญา ทุ้งๆ ที่เข้าใจ เข้าใจ แต่สงเคราะห์โลก สงเคราะห์โลก ท่านเป็นผู้นำที่ดั่งาม เสียสละชีวิตอยู่หนหนึ่ง เสียสละชีวิตเพื่ออะไร เสียสละชีวิตเพื่อดูแลโครงการให้มันตลอดรอดฝั่งไป ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา

คนเวลามันทุกข์มันร้อน เวลามันตื่นตูมขึ้นมา จะทำร้ายตัวเอง จะฆ่าตัวตาย จะฆ่าตัวตายเพราะมันมืดอัปจน อัปจนทั้งหมด ไปไหนไม่รอดไง ท่านถึงว่าเป็นแสงเทียนสว่างขึ้นมา ท่ามกลางความมืดอันนั้นอันหนึ่งไง ให้คนได้รับแสงสว่างอันนั้น ให้มีความเชื่อมั่นในชีวิตของตน มันพลิกกลับมาจากคนที่มันไม่มีที่พึ่งไม่มีที่หวัง ให้มันมีที่พึ่งมีที่หวังขึ้นมา มันเป็นกำลังใจของคนใช้ใหม่ แล้วกำลังใจของคนมันเป็นกระแสสังคมที่รุนแรง ไอ้คนที่เข้ามา คนที่อยู่วงนอก อัดคัดขาดแคลนพอเข้าวงในเข้ามา มันมาเห็นของมัน มันก็แสวงหาต้องการผลประโยชน์อันนั้น

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราไม่ให้ ไม่ทำ เพื่อเป็นธรรม เป็นธรรม เป็นธรรม ความเป็นธรรมไง เพราะความเป็นธรรมเท่านั้นถึงเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะความเป็นธรรมเท่านั้นถึงเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นความสุจริตอันนั้นทำให้คุ้มครอง คุ้มครองโครงการ คุ้มครองตัวเอง คุ้มครองของโลกใจ ทั้งที่ใจเป็นธรรมนะ แต่มันคลุกขี้ใจ ถ้าใจเป็นธรรมอยู่กับธรรมมันก็หมดเรื่องไง แต่มันจะเป็นธรรมมากที่ไหนละ มันจะมีธรรมทั้งหมดเป็นไปไม่ได้

เวลาเราเกิดมา เห็นใหม่ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาคนเกิด คนเกิดเกิดโดยอริชชา เกิดโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว แต่ธรรมดาอยู่แล้ว คนที่มีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหนไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ประพฤติปฏิบัติ ต่างคนต่างแสวงหา

เราเป็นสิทธิส่วนบุคคล สิทธิของเรา เราทำสิ่งใดก็ได้ เราจะแสวงหาอย่างไรก็ได้ เราจะเชื่อใครก็ได้ เราจะทำอย่างไรก็ได้ คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา ต้องพิสูจน์ด้วยการเดินทาง ต้องพิสูจน์ด้วยการแสวงหา มันก็ไม่ทำไง นอนจมอยู่กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากไป ใครจะ

แสดงธรรมก็โปรดฉันด้วยสิ ใครอยากจะทำประพฤติปฏิบัติก็บอกฉันสิ ใครจะแนวทางไหนก็บอกมาสิ เอ็งก็นอนจมกองขี้กองมูลอยู่นั่นสิ เพราะคนไม่มีวาสนา

ถ้าคนมีวาสนามันแสวงหาของมัน มันชวนชวายเป็นของมัน มันทำเพื่อหัวใจของมัน แล้วเข้าไปแล้วจริงหรือไม่จริง เพราะกาลามสูตร อย่าเชื่อ อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของตนพูด อย่าเพิ่งเชื่อไม่รู้ถามไม่ได้ คนที่ถามปัญหาขึ้นมาถามด้วยจินตนาการ ถามด้วยความเห็นของตนเยอะเยอะไปหมด แต่ถ้าคนมันภาวนาแล้วมันเอาประสบการณ์นั้นนะถาม แล้วประสบการณ์ คนที่มีประสบการณ์ องค์ความรู้ ผู้ที่ปฏิบัติไป

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วไง ท่านแก้จิตของท่านมาแล้วไง ท่านเท่าทันกิเลสในใจของตนไง แล้วกิเลสมันเป็นอย่างไร ลูกกิเลส หลานกิเลส พ่อกิเลส ปู่กิเลส เห็นหมดนะ แล้วทำลายอวิชชามาแล้ว เห็นไหม

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านบอกเลย เวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไปก็ไปยอมจำนนกับอวิชาทั้งสิ้น ไปยอมจำนนนะ ใหม่ๆ มารยาทก็เหม! ดึงาม แต่ไปเจอความมหัศจรรย์ของใจ โอ้ย! เคารพมันเลย อวิชาทั้งนั้นนะ เอ็งรู้จักหรือเปล่า เอ็งรู้จักมารหรือเปล่า หลานของมาร ลูกของมาร พ่อของมารนะ ยังมีปู่ของมารอีกนะ เอ็งรู้จักหรือเปล่า เอ็งไม่เคยเห็น เอ็งเลยไปเรียนแก้แหง แก่แห แกะแหไม่ออกจากตัวใจ ครูบาอาจารย์เราทำมาหมดสิ้นแล้ว แก้จิตแก้ยากนะ จะได้มาก ได้น้อยไม่สำคัญ สำคัญขอให้เป็นความจริง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้พระองค์เดียว สอน ๓ แดนโลกธาตุ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีดวงตาเห็นธรรม ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ตามความเป็นจริงของท่าน ท่านสร้างธรรมทายาทไป แม้แต่อายุขัยของคนคนหนึ่ง สังคมจะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ท่านมีรุ่นที่ ๑ รุ่นที่ ๒ รุ่นที่ ๓ หลวงตาถึงบอกไป รุ่นแรกรุ่นหัวปี ผลไม้มันอุดมสมบูรณ์ รุ่นต่อมาเล็กลงนิดหนึ่ง ไร่รุ่นหลังๆ มันแกนๆ แกนๆ

แต่ท่านก็สร้างของท่านมา นิมหาบุรุษ มหาบุรุษ ความยิ่งใหญ่เขาสร้างผู้นำ สร้างผู้ชุกคบเพลิงขึ้น ให้คนเห็นแสงสว่าง ให้คนเข้าใจ ไม่ใช่มีติดบอด ไปนั่งหลับหูหลับตาบ่าบอคอแตกอยู่นั่น แต่ถ้ามันยกคบเพลิงขึ้นนี่ครูบาอาจารย์ของเราจะ

วันพระ วันพระ เรามาวัดมาวาก็มาเพื่อวัดหัวใจของเรานี่ไง วัดหัวใจคือวัดความคิด วัด
อุณห์ภูมิ วัดหัวใจของเรา แล้วทำให้มันดีขึ้น โลกก็เป็นโลก เราต้องทำมาหากินทั้งสิ้น พระยัง
บิณฑบาตทุกวันเลย เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง เลี้ยงชีพเพื่อพิสูจน์ศีลธรรมในใจอันนี้ ถ้าศีลธรรมใน
ใจอันนี้มันเป็นความจริงขึ้นมาแล้วนะ สาธุ! เหมือนกันหมดเลย อันเดียวกัน แล้วเจรจา แล้ว
ถามตอบปัญหาชัดเจน ไม่ใช่ลิงแก้แห ลิงแก้แหมันก็แก้อยู่นั่นแหละ แก้ไม่จบไม่สิ้น เราบอกนี่กิเลส
นะ กิเลสนะ แห เขาไว้จับปลา จับกิเลสไม่ได้

กิเลสต้องสติ สมาธิจับ ปัญญาตัด ปัญญาเวลามันตัด มหัศจรรย์ในใจขนาดนั้น
แล้วคนจะสร้างบุญอำนาจวาสนามาขนาดไหน มันถึงได้สร้างมรรคญาณ สร้างหนทาง
อันเอก เอกทวนกระแสกลับเข้าไปตัดกิเลส พ้นจากแหนั้น ทะลุบ่วงแหนั้นไปทั้งสิ้น
เพราะแหนี้เอาไว้จับปลา เอาไว้จับปลาโง่ๆ ที่เข้าไปติดแหนั้นไง ปลาฉลาดเขาไม่ติด
แห แล้วเขาเข้าไปพยายามค้นคว้าหาพญามาร แล้วชำระล้างเป็นสัจจะ เป็นความจริง
ในใจดวงนั้น เอวัง